

Środa, 11 listopada 2020 r.

P9_TA(2020)0295

Protokół wykonawczy do Umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między Unią Europejską a Republiką Senegalu

Rezolucja nieustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2020 r. dotycząca projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Protokołu wykonawczego do Umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między Unią Europejską a Republiką Senegalu (13484/2019 – C9-0178/2019 – 2019/0226M(NLE))

(2021/C 415/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji Rady (13484/2019),
  - uwzględniając Umowę o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów (SFPA) między Unią Europejską a Republiką Senegalu, która weszła w życie z dniem 20 listopada 2014 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie z oceny retrospektywnej i prospektywnej Protokołu do Umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między Unią Europejską a Senegalem,
  - uwzględniając Protokół wykonawczy do Umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między Unią Europejską a Republiką Senegalu (13483/2019),
  - uwzględniając wniosek o udzielenie zgody przedstawiony przez Radę na mocy art. 43 ust. 2 oraz art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) ppkt (v) i ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) (C9-0178/2019),
  - uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 11 listopada 2020 r. ⁽¹⁾ w sprawie projektu decyzji,
  - uwzględniając art. 31 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa ⁽²⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie wspólnych reguł stosowania zewnętrznego wymiaru WPRyb, w tym umów w sprawie połowów ⁽³⁾,
  - uwzględniając krajowy plan strategiczny Senegalu na lata 2019–2023,
  - uwzględniając krajową strategię Senegalu na rzecz promowania ekologicznych miejsc pracy na lata 2015–2020,
  - mając na uwadze rozrost floty azjatyckiej prowadzącej działalność na wodach Senegalu;
  - uwzględniając art. 105 ust. 2 Regulaminu,
  - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rozwoju,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A9-0182/2020),
- A. mając na uwadze, że Umowa o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między Unią Europejską a Republiką Senegalu weszła w życie z dniem 20 listopada 2014 r.; mając na uwadze, że obecny protokół wykonawczy do Umowy wygasł z dniem 19 listopada 2019 r. oraz że nowy protokół został parafowany dnia 19 lipca 2019 r.;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0294.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22).

⁽³⁾ Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 93.

Środa, 11 listopada 2020 r.

- B. mając na uwadze, że w perspektywicznej ocenie ostatniego protokołu (na lata 2014–2019) stwierdzono, iż skutecznie przyczynił się on do zrównoważonej eksploatacji zasobów w senegalskiej strefie połowowej, i zalecono odnowienie protokołu w celu zaspokojenia potrzeb obu stron;
- C. mając na uwadze, że skuteczność ostatniego protokołu była zadowalająca w odniesieniu do połowów tuńczyka, lecz że statki wspólnotowe nie wykorzystwały części uprawnień do połowów dotyczących głębokowodnych gatunków przydennych; mając na uwadze, że połowy morszczuka „czarnego” w wodach Senegalu stanowią mniej niż 10 % połowów wspólnotowych w tym regionie;
- D. mając na uwadze, że rozwój połowów głębokowodnych gatunków przydennych ukierunkowanych na stada morszczuka „czarnego”, a także dodatkowe połowy morszczuka „czarnego” w senegalskiej strefie połowowej i w strefach połowowych krajów sąsiadujących przyczyniły się do zwiększenia presji połowowej na te stada;
- E. mając na uwadze, że statki rybackie Unii ograniczają się do obszarów połowowych na pełnym morzu, co oznacza minimalną rywalizację z senegalskim sektorem tradycyjnego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, a więc nie zagraża jego istnieniu;
- F. mając na uwadze, że nowy protokół obejmuje okres pięciu lat i przewiduje uprawnienia do połowów dla statków unijnych (dwudziestu ośmiu sejnów-zamrażalni do połowu tuńczyka, dziesięciu statków do połowu wędami, pięciu takłowców i dwóch trawlerów) o pojemności referencyjnej wynoszącej 10 000 ton rocznie w przypadku tuńczyka oraz dopuszczalną wielkość połowu morszczuka „czarnego” wynoszącą 1 750 ton rocznie;
- G. mając na uwadze, że rekompensata finansowa wynosi 3 050 750 EUR rocznie i że w skład tej kwoty wchodzi następujące elementy: 800 000 EUR rocznie za dostęp do zasobów, 900 000 EUR rocznie na wdrażanie polityki sektorowej oraz roczna kwota 1 350 750 EUR odpowiadająca szacunkowej kwocie opłat należnych od armatorów;
- H. mając na uwadze, że nowy protokół przewiduje nadanie statkom unijnym uprawnień do połowów na wodach Senegalu w oparciu o najlepsze dostępne opinie naukowe i przy uwzględnieniu zaleceń Międzynarodowej Komisji ds. Ochrony Tuńczyka Atlantyckiego (ICCAT);
- I. mając na uwadze, że reforma wspólnej polityki rybołówstwa obejmuje rozdział dotyczący wymiaru zewnętrznego mającego na celu propagowanie zasad zrównoważonego rybołówstwa; mając na uwadze, że umowy dwustronne ustanawiają stabilne ramy prawne, gospodarcze i środowiskowe dotyczące dostępu floty UE do wód państw trzecich i przewidują „wsparcie sektorowe” w celu wzmocnienia lokalnych zdolności administracyjnych i poprawy standardów zrównoważonego zarządzania rybołówstwem w kraju partnerskim;
- J. mając na uwadze, że zgodnie z art. 62 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z 1982 r. w ramach wspólnej polityki rybołówstwa flota europejska będzie odławiała jedynie nadwyżkę dozwolonych połowów;
- K. mając na uwadze, że Senegal ratyfikował większość międzynarodowych instrumentów z zakresu międzynarodowego zarządzania rybołówstwem i jest stroną współpracującą w odpowiednich regionalnych organach odpowiedzialnych za zarządzanie rybołówstwem w odniesieniu do połowów prowadzonych przez statki senegalskie;
- L. mając na uwadze, że negocjacje dotyczące nowego protokołu do umowy o partnerstwie w sprawie połowów z Senegalem wpisują się w ramy działań zewnętrznych UE wobec krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz uwzględniają w szczególności cele Unii w zakresie poszanowania zasad demokratycznych i praw człowieka;
- M. mając na uwadze, że w ramach tej umowy należy również wspierać wypełnianie zobowiązań UE na mocy umów międzynarodowych, a zwłaszcza dążenie do celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, w szczególności celu 14, oraz że wszystkie działania UE, takie jak ta umowa o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów, muszą przyczynić się do osiągnięcia tych celów;
- N. mając na uwadze, że Unia Europejska i Senegal kontynuują współpracę w ogólnych ramach umowy z Kotonu oraz że wsparcie ekonomiczne w dziedzinie rybołówstwa odbywa się za pośrednictwem programu PESCAO, którego celem jest poprawa zarządzania sektorem rybołówstwa oraz walka z nielegalnymi, nieraportowanymi i nieuregulowanymi połowami (połowy NNN) i który dysponuje budżetem w wysokości 15 mln EUR na lata 2018–2024;

Środa, 11 listopada 2020 r.

- O. mając na uwadze, że połowy NNN nie tylko uszczuplają zasoby naturalne i obniżają naturalną produktywność, lecz także negatywnie wpływają na źródła utrzymania rybaków i dochody krajowe;
- P. mając na uwadze, że Parlament musi być niezwłocznie i w pełni informowany o procedurach dotyczących protokołu lub jego odnowienia na wszystkich etapach procesu;
- Q. mając na uwadze, że stada małych ryb pelagicznych są wspólne dla kilku krajów sąsiadujących z Senegalem w regionie Afryki Północno-Zachodniej, z którymi UE zawarła umowy o partnerstwie w sprawie połowów umożliwiające dostęp do tych stad; mając na uwadze, że Komisja powinna zachęcić władze Senegalu do rozpoczęcia konsultacji z krajami sąsiadującymi w sprawie wspólnych wiążących zasad zarządzania opartych na opiniach naukowych w celu zapewnienia zrównoważonego rybołówstwa, zwłaszcza w odniesieniu do małych ryb pelagicznych, mimo że umowa między UE a Senegalem nie daje do nich dostępu;
- R. mając na uwadze, że cele strategiczne w ramach krajowego planu strategicznego Senegalu na lata 2019–2023 obejmują zrównoważone zarządzanie i większą wydajność rybołówstwa oraz ogólny wzrost dostępu do rynku i konkurencyjności sektora rybołówstwa;
- S. mając na uwadze, że sektor rybołówstwa daje zatrudnienie ponad 600 000 Senegalczyków, czyli około 17 % populacji aktywnych zawodowo;
1. stwierdza, że protokół umożliwi ścisłą współpracę między Unią Europejską a Senegalem, której celem jest dbanie o odpowiedzialną eksploatację zasobów rybnych w wodach Senegalu oraz wsparcie wysiłków Senegalu na rzecz rozwoju zrównoważonego gospodarowania zasobami oraz ochrony morskiej różnorodności biologicznej;
  2. popiera strategię UE polegającą na utrzymaniu sieci porozumień w regionie w celu uzupełnienia działań na rzecz zrównoważonego charakteru stad podejmowanych przez regionalne organizacje ds. rybołówstwa;
  3. zauważa, że zgodnie z wnioskami zawartymi w sprawozdaniu z oceny nowy protokół przewiduje mniejszy tonaż morszczuka „czarnego” (1 750 ton rocznie zamiast 2 000) oraz większy wkład finansowy na rzecz wsparcia sektorowego (o 150 000 EUR) i wyższą szacunkową kwotę opłat należnych od armatorów;
  4. stwierdza zmniejszenie wielkości dopuszczalnych połowów w odniesieniu do morszczuka „czarnego” zgodnie z opinią naukową Komitetu ds. Rybołówstwa na Środkowym i Wschodnim Atlantyku (CECAF) w celu zmniejszenia jego śmiertelności;
  5. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w protokole uwzględniono wrażliwe gatunki poławiane jako przyłów; podkreśla potrzebę dalszego wzmocnienia środków ochrony ekosystemu morskiego; podkreśla kluczową rolę wyszkolonych obserwatorów naukowych w monitorowaniu przyłówów;
  6. podkreśla, że umowa zawiera rozdział poświęcony współpracy naukowej w celu zapewnienia lepszego monitorowania stanu żywych zasobów morza w wodach Senegalu; przyjmuje do wiadomości trudności w naukowym monitorowaniu eksploatacji zasobów głębowodnych gatunków przydennych i nalega, aby w ocenie uwzględniono również presję połowową ze strony floty państw trzecich na wodach innych krajów nadbrzeżnych (Mauretania, Maroko, Gwinea Bissau, Gambia), biorąc pod uwagę, że uprawnienia do połowów w wodach Senegalu dostępne dla statków UE są stosunkowo niewielkie;
  7. uważa, że aby zagwarantować dostęp do nadwyżek w wodach Senegalu, niezbędna jest wiedza na temat ogólnego nakładu połowowego – w tym floty senegalskiej i flot państw trzecich – i wzywa Komisję do dopilnowania, by w kontekście obecnego protokołu oraz obrad na forum właściwych regionalnych organizacji ds. rybołówstwa miał zastosowanie artykuł dotyczący przejrzystości;
  8. zwraca uwagę na możliwość zrewidowania uprawnień połowowych i zezwalania na prowadzenie zwiadów rybackich w senegalskich strefach połowowych; z zadowoleniem przyjmuje określone w protokole warunki dotyczące zrównoważoności i przestrzegania zaleceń naukowych oraz wzywa Komisję, aby poinformowała Parlament w razie zatwierdzenia takich zmian przez wspólny komitet; z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie w protokole monitorowania połowów za pośrednictwem elektronicznego systemu powiadamiania (ERS); wzywa Komisję do zadbania o jak najszybsze uruchomienie tego systemu;

Środa, 11 listopada 2020 r.

9. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie nowych środków technicznych mających na celu ograniczenie przypadkowych połowów gatunków chronionych (ptaki morskie, żółwie, rekiny i ssaki morskie) i wzywa Komisję, aby monitorowała przyjmowanie niezbędnych środków w celu poprawy selektywności narzędzi połowowych zgodnie z zaleceniami naukowymi i przepisami regionalnych organizacji ds. rybołówstwa;

10. podkreśla, że umowa ustanawia ramy prawne współpracy w dziedzinie nadzoru i zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (NNN) i z zadowoleniem przyjmuje ratyfikowanie przez Senegal umowy FAO o środkach stosowanych przez państwo portu w 2017 r., co jest istotne ze względu na duże znaczenie portu w Dakarze pod względem wyładunków produktów rybołówstwa złowionych na różnych obszarach tego podregionu przez statki pływające pod różnymi banderami państw trzecich;

11. pozytywnie ocenia zatrudnianie senegalskich marynarzy na statkach Unii Europejskiej i zwraca uwagę na dobre wyniki we wdrażaniu poprzedniego protokołu; z zadowoleniem przyjmuje ratyfikowanie przez Senegal konwencji MOP C188 dotyczącej pracy w sektorze rybołówstwa i wzywa władze Senegalu do wdrożenia jej postanowień; wzywa Komisję do dokonywania na posiedzeniach wspólnego komitetu regularnych ocen faktycznego wdrażania konwencji, w szczególności jej postanowień dotyczących warunków pracy i warunków płacowych, o których również mowa w protokole;

12. uważa, że państwa członkowskie mogą odegrać istotną rolę i aktywnie uczestniczyć w budowaniu zdolności i szkoleniu z myślą o osiągnięciu tego celu;

13. w trosce o osiągnięcie sektorowych celów wsparcia określonych w art. 5, niezależnie od innych działań, zaleca następujące działania priorytetowe i strategiczne:

- poprawę monitorowania, kontroli i nadzoru poprzez szybką modernizację Centrum Monitorowania Rybołówstwa (CMR), a mianowicie konieczność aktualizacji programu monitorowania lokalizacji statków w strefie połowowej Senegalu za pośrednictwem satelity (między innymi VMS) w odpowiednich warunkach technicznych oraz możliwość otrzymywania elektronicznych dzienników połowowych;
- wspieranie wysiłków Senegalu w zwalczaniu połowów NNN za pomocą mechanizmu monitorowania w odniesieniu do statków zawijających do portu w Dakarze;
- rozwój potencjału naukowego i gromadzenie danych naukowych, aby umożliwić władzom Senegalu podejmowanie decyzji w oparciu o najlepszą dostępną naukową ocenę zasobów, a także rychłe rozpoczęcie planowanych badań oceanograficznych w celu wzmocnienia naukowego monitorowania połowów głębinowych gatunków przydennych oraz wzbogacenia wiedzy na temat ekosystemów morskich i przybrzeżnych;
- sprzyjanie godnym warunkom pracy dla wszystkich rybaków i wspieranie działań związanych z rybołówstwem, w szczególności w odniesieniu do kobiet, poprzez gromadzenie na większą skalę danych ukazujących zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn, a także poprzez wspieranie upodmiotowienia kobiet oraz zwiększenia ich roli decyzyjnej w organizacjach rybołówstwa i akwakultury;
- działania na rzecz dowartościowania produktów rybołówstwa za pośrednictwem horyzontalnego programu wzmacniania zdolności podmiotów działających w tym sektorze;
- wspieranie senegalskiego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego i społeczności nadbrzeżnych, w tym tworzenie miejsc pracy i infrastruktury wspierającej tradycyjne rybołówstwo i ułatwiającej rozwój sektora rybołówstwa;
- ustanowienie programów szkolenia podstawowego i zawodowego dla obserwatorów naukowych i marynarzy (szkolenia w zakresie technik połowowych, lecz również bezpieczeństwa na pokładzie itp.), ze szczególnym uwzględnieniem młodych rybaków i kobiet, które odgrywają ważną rolę w sprzedaży i przetwórstwie i którym sektor rybołówstwa daje źródło utrzymania i pracę;
- w ramach przyjętej przez Senegal Karty sektorowej dotyczącej rozwoju obszarów rybackich i akwakultury w latach 2016–2023 coroczny wspólny przegląd z udziałem partnerów, w tym Unii, w celu zapewnienia realizacji planowanych sektorowych reform politycznych;

Środa, 11 listopada 2020 r.

- zwiększenie wysiłków na rzecz zapobiegania opóźnieniom w realizacji wsparcia sektorowego ze względu na trudności po stronie senegalskiej w stosowaniu mechanizmów administracyjnych pozwalających na dysponowanie środkami finansowymi;
- zapewnienie większej widoczności działań finansowanych przez Unię oraz sprzyjanie właściwemu zrozumieniu przez społeczności rybackie i społeczeństwo obywatelskie konkretnego wkładu protokołu w rozwój tego sektora;
- wzmocnienie środków zachęcających młodych ludzi do parania się rybołówstwem;

14. wzywa Komisję do przeprowadzenia całościowej analizy wpływu dwustronnych umów Unii w dziedzinie rybołówstwa, a w szczególności korzyści wynikających ze wsparcia sektorowego i działalności europejskiej floty na wodach państw trzecich dla lokalnych gospodarek (zrównoważone rybołówstwo, lokalne zatrudnienie, infrastruktura, poprawa sytuacji społecznej itp.), przy jednolitym i spójnym podejściu do wszystkich państw Afryki Zachodniej;

15. wyraża zaniepokojenie rosnącą liczbą zakładów przetwórstwa produkujących mączkę rybną i olej rybny na wybrzeżu Afryki Zachodniej, które zaopatrują się w małe gatunki pelagiczne pochodzące z wód Senegalu, a także z wód państw sąsiadujących, gdzie ryby poławiane są przez floty innych państw (spoza UE); w związku z tym krytykuje sprzeczność z zasadą zrównoważonego rozwoju polegającą na zapewnianiu miejscowej ludności cennych zasobów białka;

16. uważa, że w perspektywie ewentualnego zamknięcia łowisk lub wprowadzenia ograniczeń połowowych w celu zapewnienia zrównoważonego charakteru zasobów w pierwszej kolejności należy uwzględnić potrzeby lokalnego sektora rybołówstwa w oparciu o rzetelne opinie naukowe;

17. docenia wysiłki poczynione na szczepie UE w zakresie przejrzystości dostępnych obecnie tekstów protokołów i wspólnych komitetów naukowych; podkreśla potrzebę zwiększenia przejrzystości i uczestnictwa stowarzyszeń społeczności nadbrzeżnych w zarządzaniu wsparciem sektorowym; wzywa Komisję do regularnego przedstawiania i publicznego udostępniania sprawozdań z wykorzystania wsparcia sektorowego oraz do przekazywania Parlamentowi konkluzji z posiedzeń wspólnego komitetu i wyników ocen rocznych; apeluje do Komisji, by ułatwiała udział przedstawicieli Parlamentu jako obserwatorów w posiedzeniach wspólnego komitetu oraz zwiększyła uczestnictwo senegalskich stowarzyszeń i społeczności rybackich; podkreśla, że rząd Senegalu powinien wykazać się przejrzystością w odniesieniu do partnerstw rybackich z innymi krajami;

18. zaleca, by zainteresowane strony uczestniczyły w przygotowywaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie programów operacyjnych dzięki angażowaniu lokalnych społeczności rybackich i konsultacjom z nimi zgodnie z prawem senegalskim;

19. apeluje o większą czytelność i jednolitość sprawozdań dotyczących chronionych obszarów morskich, a także o przyjęcie całościowego planu zarządzania, w ramach którego zostaną przydzielone role i zostanie określony organ odpowiedzialny za ogólną koordynację zarządzania;

20. zauważa, że kraje śródlądowe, takie jak Mali, są uzależnione od eksportu ryb z Senegalu, stanowiącego ponad 40 % ich przywozu produktów rybołówstwa; zauważa, że senegalski eksport przyczynia się do zaopatrzenia państw śródlądowych w żywność;

21. zauważa, że ponad jedna piąta senegalskiego eksportu trafia do państw śródlądowych, w szczególności do Mali, Burkiny Faso i Nigru, oraz przyczynia się do integracji gospodarczej kontynentu afrykańskiego;

22. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Republiki Senegalu.